

трафіком та синхронізація світлофорів допомагає знизити пробки та, як наслідок, викиди шкідливих речовин.

Ці та інші технології можуть значно підвищити екологічну ефективність використання автомобілів.

### Список використаних джерел:

1. Біоетанол: паливо, сировина, екологічна та продовольча безпека. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2023/06/21/701427/> (дата звернення: 23.03.2024).
2. Сучасні технології в машинобудуванні та транспорті. Науковий журнал. Луцьк: ЛНТУ, 2022. № 1 (18). 193 с.
3. Чи екологічні електромобілі? URL: <https://www.products.pcc.eu/uk/blog/> (дата звернення: 23.03.2024).

## АУДИТ ЕФЕКТИВНОСТІ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА ЯК НЕОБХІДНИЙ ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

*Щирба І.М., к.е.н., доцент*

*Західноукраїнський національний університет*

*Щирба М.М., аспірант*

*Західноукраїнський національний університет*

Функціонування ринку і розвиток економіки країни в умовах воєнного стану обумовлює необхідність створення якісно нової системи управління і оновлення змісту, методології й організації бухгалтерського обліку.

Ефективність ведення бухгалтерського обліку на підприємствах залежить від рівня його організації, розвитку ринкових відносин в Україні, специфіки різних форм власності та розширення економічних зв'язків вітчизняних підприємств з іноземними партнерами, що вимагає розробки облікової політики, яку підприємство визначає самостійно. Від сформованої облікової політики залежить не тільки ефективність функціонування системи бухгалтерського обліку, а й управління фінансово-господарською діяльністю

підприємства та стратегією його розвитку на тривалу перспективу.

В умовах функціонування та розвитку ринкових відносин, ускладнення процесів управління економічними суб'єктами зростає роль облікової політики та її аудиту. Його проводять не тільки для контролю за дотриманням положень облікової політики, але й для оцінки її ефективності. У зв'язку з тим виникає потреба у впровадженні на вітчизняних підприємствах аудиту ефективності облікової політики.

Під час аудиту ефективності облікової політики аудитор повинен вирішити такі завдання:

1. Відповідність вибраної облікової політики (зокрема, методичної її складової) чинним нормам законодавства – дотримання принципу законності;

2. Використання всіма структурними підрозділами єдиної облікової політики – дотримання принципу єдності;

3. Відповідність вибраної облікової політики меті, умовам та особливостям діяльності підприємства – дотримання принципу адекватності;

4. Раціональність та доцільність використання обраних елементів облікової політики – дотримання принципу ефективності [1,с.16-17].

Інформаційною базою аудиту ефективності облікової політики:

– Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [2] та інші законодавчі акти;

– національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, Інструкція про його застосування та інші нормативні документи;

– наказ про облікову політику підприємства;

– положення про організацію управлінського обліку на підприємстві;

– посадові інструкції облікових працівників;

– робочий План рахунків бухгалтерського обліку активів, зобов'язань і капіталу;

– форми первинних документів, за якими не передбачені типові (уніфіковані) форми і реєстри управлінського обліку, які можуть бути такими: реєстри фінансового обліку, які можуть бути доповнені необхідними реквізитами управлінського обліку;

– реєстри управлінського обліку, які розроблені підприємством самостійно;

– схеми (графіки)

документообігу і технологія обробки облікової інформації, в т. ч. з використанням комп'ютерної техніки;

– перелік центрів витрат і сфер відповідальності;

– склад і порядок подання внутрішньої (управлінської) звітності;

– порядок проведення інвентаризації активів і зобов'язань;

– порядок захисту комерційної таємниці тощо.

Вивчивши і проаналізувавши надану інформаційну базу, необхідно встановити, чи не є вона формальним ставленням управлінського персоналу підприємства до формування і реалізації облікової політики на практиці.

Наявність наказу про облікову політику та інших розпорядчих документів, пов'язаних з організацією облікового процесу не підтверджує дотримання управлінським персоналом підприємства положень облікової політики.

Під час проведення аудиту ефективності облікової політики необхідно встановити:

– наявність наказу про облікову політику підприємства;

– відповідність методичних положень облікової політики меті, характеру та умовам діяльності підприємства;

– послідовність застосування облікової політики;

– наявність методів і процедур обліку, відмінних від передбачених національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку та іншими нормативними

документами, але таких, що дають змогу підприємству достовірно відобразити його фінансово-майновий стан та результати діяльності загалом (в т. ч. окремих структурних підрозділів (центрів витрат і сфер відповідальності));

– повноту розкриття вибраних при формуванні облікової політики методів ведення обліку, що суттєво впливають на оцінку і прийняття рішень користувачами внутрішньої і зовнішньої звітності;

– рівень організації бухгалтерського (фінансового і управлінського) обліку на підприємстві;

– порядок бюджетування структурних підрозділів підприємства;

– механізм ціноутворення на підприємстві;

– рівень дотримання облікової політики управлінським персоналом підприємства.

Аналізуючи зміст наказу про облікову політику, аудитор повинен встановити, чи всі його положення є елементами облікової політики та чи методичний, технічний і організаційний аспекти облікової політики в ньому відображені. Невідповідність положень наказу про облікову політику чинним нормативно-правовим документам можна виявити в ході тестування. Одна з причин таких невідповідностей – несвоєчасність внесення корективів у зв'язку зі змінами в законодавчих актах та нормативних документах, умов господарювання, технологічних процесів тощо.

Під час проведення аудиту ефективності облікової політики аудитор може застосовувати такі аудиторські процедури: перевірку

записів; перевірку матеріальних активів; спостереження; запит; підтвердження; перерахунок; повторне виконання та аналітичні процедури.

Найбільш важливе значення під час аудиту ефективності облікової політики має застосування аналітичних процедур, оскільки вони дають можливість визначити вплив її положень (методів і процедур) на достовірність показників внутрішньої і зовнішньої звітності та ефективність діяльності окремих структурних підрозділів та підприємства загалом.

Основна передумова застосування аналітичних процедур як засобу підвищення ефективності аудиту – посилення вимог до якості його результатів і розширення сфери відповідальності аудиторів.

Аналітичні процедури мають властивість доповнювати і посилювати ефективність аудиторських тестів та документальних перевірок. Застосовуючи аналітичні процедури, можна виявити слабкі сторони економічного суб'єкта, суперечності в інформаційних джерелах, натрапити на суттєві помилки, зміст яких розкривається в подальшому за допомогою інших аудиторських процедур, або спрогнозувати його фінансово-господарську діяльність у майбутньому.

Таким чином, від правильно сформованої облікової політики значною мірою залежить не тільки якість обліку, його контрольні функції, але й ефективність управління підприємством та результати його діяльності. У зв'язку з тим важливого значення в умовах воєнного стану набувають питання аудиту ефективності облікової політики, який є одним з основних інструментів її

обґрунтування, а точніше – базою для формування методичної складової цієї політики, яка охоплює методи (способи, прийоми) і процедури ведення обліку, алгоритми формування

показників у звітності економічного суб'єкта та їхнього впливу на результати діяльності підприємства загалом і його структурних підрозділів зокрема.

### Список використаних джерел

1. Барановська Т.В. Застосування облікової політики аудитором. Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. 2004. № 2 (28). С. 14–20.
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>(дата звернення: 30.03.2024).

### МАРКЕТИНГОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

**Погріщук О.Б., к. е. н., доцент,**  
*Вінницький навчально-науковий інститут економіки ЗУНУ*  
**Щербич В.В., Трачук О.І., аспіранти**  
*Західноукраїнський національний університет*

Маркетинговий потенціал економічного розвитку підприємства визначається його здатністю ефективно використовувати маркетингові стратегії та інструменти для досягнення поставлених цілей зростання, конкурентних переваг на ринку, збільшення обсягів продажів та забезпечення високого рівня прибутковості.

Наявні значні протиріччя у процесі соціально-економічного розвитку підприємства, а також невизначеність зовнішнього середовища й низка змін в умовах діяльності підприємства обумовлюють потребу щодо прийняття стратегічних рішень для регулювання процесу формування його потенціалу. За твердженням Пономаренко О. О., Пивавар І. В., Лісної І. Ф.: «В умовах формування інституціональної структури ринкових відносин, структурної перебудови на

сучасному етапі необхідно пристосовувати економічну діяльність господарюючих суб'єктів до змін ринкового оточення, а також здійснювати оптимальний вибір ефективних шляхів інтенсифікації соціально-економічного розвитку» [1, с.336].

На підприємницькому рівні найбільш оптимальний тип комплексу маркетингу може бути сформовано лише, за умови базування на встановлені факти та визначені показники, що надає змогу встановити стратегічний напрям діяльності компаній, а у майбутньому надасть можливість досягнути стратегічних цілей та довгострокових завдань [2, с.43].

Пижьянов С. зазначає: «В умовах постійних ринкових коливань та впливу ринкового середовища на діяльність промислових підприємств постає нагальна потреба у нарощуванні